

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Національного університету
«Одеська юридична академія»,
професор Загородній В. Є.

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ

про виконану роботу у 2020 році в рамках реалізації проєкту
із виконання наукових досліджень і розробок
«АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА В УКРАЇНІ:
ШЛЯХИ СИСТЕМНОГО ЗАКОНОДАВЧОГО СТИМУЛЮВАННЯ»

Назва конкурсу: Підтримка досліджень провідних та молодих учених
Реєстраційний номер Проєкту: 2020.02/0360

Підстава для реалізації Проєкту з виконання наукових досліджень і розробок (реєстраційний номер та назва Проєкту): 2020.02/0360 «Альтернативна енергетика в Україні: шляхи системного законодавчого стимулювання»

Рішення наукової ради Національного фонду досліджень України щодо визначення переможця конкурсу «Підтримка досліджень провідних та молодих учених» (назва конкурсу) протокол від «16-17» вересня 2020 року № 21

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ

Тривалість виконання Проєкту
Початок – 29.10.2020 року;
Закінчення – 2022 рік.

Загальна вартість Проєкту, грн. 3 100 000 (три мільйони сто тисяч гривень)

Вартість Проєкту по роках, грн.:

1-й рік: 440 000 (чотириста сорок тисяч)
2-й рік: 1 330 000 (один мільйон триста тридцять тисяч)
3-й рік: 1 330 000 (один мільйон триста тридцять тисяч)

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКОНАВЦІВ ПРОЄКТУ

до виконання Проєкту буде залучено 7 виконавців, з них:
доктори наук 2;

кандидати наук 3;
інші працівники 2.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРАНТООТРИМУВАЧА ТА ОРГАНІЗАЦІЮ(І) СУБВИКОНАВЦЯ(ІВ) ПРОЄКТУ

Національний університет "Одеська юридична академія"
65009, Одеська обл., місто Одеса, Фонтанська дорога, будинок 23
тел. +38 (048) 719-64-32
ndch@onua.edu.ua
Організація(і) субвиконавець(ів) проєкту - відсутні

4. ОПИС ПРОЄКТУ

4.1. Метою Проєкту є розроблення цілісної концепції законодавчого стимулювання розвитку альтернативної енергетики в Україні, а також розробка законопроекту, спрямованого на втілення запропонованої концепції.

4.2. Основні завдання Проєкту: 1) формування еколого-правових механізмів охорони усіх складових навколишнього природного середовища при використанні альтернативних джерел енергії; 2) побудова алгоритму оновлення законодавчих засад регулювання альтернативної енергетики; 3) формування обґрунтованих пропозицій щодо комплексного вдосконалення нормативно-правового регулювання відносин, що виникають у результаті використання альтернативних джерел енергії.

4.3. Детальний зміст Проєкту:

Сучасний стан проблеми. Сучасне законодавство у сфері альтернативної енергетики розвивається надзвичайно динамічно. При цьому доктринальні напрацювання щодо правового регулювання альтернативної енергетики проводяться фрагментарно та не мають необхідної комплексності. У своїй сукупності ці фактори зумовлюють ситуацію, коли законодавство стрімко трансформується без належного наукового обґрунтування.

Новизна Проєкту. Проєкт є першим комплексним дослідженням правового регулювання альтернативної енергетики в Україні, результатом якого стане розроблення цілісної концепції законодавчого стимулювання розвитку альтернативної енергетики в Україні, а також розробка законопроекту, спрямованого на втілення запропонованої концепції.

Методологія дослідження полягає у використанні широкого кола методів наукового пізнання: філософських (загальнонаукових) та окремих наукових методів пізнання, зокрема, методу системно-структурного аналізу, історичного, порівняльно-правового методів, методу тлумачення правових норм, логіко-структурного та інших наукових методів дослідження правових явищ.

5. ОТРИМАНІ НАУКОВІ АБО НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ (до 2 сторінок) в поточному році, зокрема:

5.1. Опис наукових або науково-технічних результатів, отриманих в рамках виконання Проєкту (із зазначенням їх якісних та кількісних (технічних) характеристик)

Під час виконання завдань, запланованих на 2020 рік, було отримано такі основні наукові результати. По-перше, визначено сучасний стан наукової розробки проблем правового забезпечення альтернативної енергетики, основними особливостями якого є: 1) у методологічному аспекті – гострий брак науково-методологічних розробок; 2) у термінологічному аспекті –

короткий строк здійснення наукових досліджень, що обмежується періодом незалежності України; 3) у змістовному аспекті – а) концентрація уваги на гармонізації із законодавством ЄС; б) значна питома вага порівняльно-правових наукових досліджень; в) значна кількість за своєю суттю неправових досліджень; г) галузева фрагментарність. По-друге, виявлені основні тенденції розвитку науки у сфері правового забезпечення альтернативної енергетики, а саме: а) тенденція до активізації наукових досліджень у цьому напрямі; б) тенденція до євроінтеграційного перетворення. По-третє, визначено місце правового регулювання альтернативної енергетики в системі права України, а саме: доведено формування відповідного інституту енергетичного права України. По-четверте, розроблено періодизацію розвитку законодавства у сфері використання альтернативних джерел енергії в Україні, згідно з якою виділено чотири основні етапи: 1) етап виникнення та становлення законодавства з використання альтернативних джерел енергії (1994 – 1999 рр.); 2) етап формування законодавства з використання альтернативних джерел енергії (2000 – 2011 рр.); 3) інтеграційний етап розвитку законодавства з використання альтернативних джерел енергії (2011 – 2017 рр.); 4) інноваційний етап розвитку законодавства з використання альтернативних джерел енергії (з 2017 року і до теперішнього часу). По-п'яте, надано загальну характеристику нормативної забезпеченості альтернативної енергетики на сучасному етапі, відповідно до якої визначено такі основні ознаки законодавства у сфері альтернативної енергетики, а саме: а) реформування енергетичного законодавства; б) відсутність чіткої системи законодавства у сфері альтернативної енергетики; в) значний ступінь динамічності законодавства; г) зниження протекційності законодавства. По-шосте, виявлено тенденції розвитку законодавства у сфері альтернативної енергетики: а) поглиблення невідповідності між європейським енергетичним законодавством, вітчизняним законодавством у сфері альтернативної енергетики та Енергетичною стратегією до 2035 року; б) неухильне зниження протекційності законодавства; в) критична відсутність законодавчого передбачення. По-сьоме, обґрунтовано, що усунення негативних тенденцій розвитку законодавства у сфері альтернативної енергетики має відбуватися на основі таких методологічних засад: а) сприйняття невідворотності енергетичного переходу; б) тимчасовість статусу дотованої галузі; в) глибинний вплив альтернативної енергетики на зміну структури та моделі енергетичного ринку; г) органічний взаємозв'язок альтернативної енергетики із місцевим та регіональним розвитком.

Отримані наукові результати опубліковані у 23 наукових працях, а саме: 5 наукових статтях у фахових вітчизняних виданнях, 1 науковій статті у фаховому іноземному виданні; 17 тезах доповідей на різноманітні наукові заходи.

У рамках виконання проєкту було налагоджено співробітництво між науковим колективом (в особі Національного університету «Одеська юридична академія») та різними групами стейкхолдерів, зокрема: 1) із органами виконавчої влади (лист підтримки Держенергоефективності України від 04.12.2020 року № 795-02/17/4-20); 2) із двома підприємствами, які провадять господарську діяльність у сфері альтернативної енергетики (договори про співробітництво); 3) екологічними організаціями (акт впровадження наукових розробок у практичну діяльність громадської організації «Екологічний захист та контроль»); 4) юридичною фаховою спільнотою (шляхом участі в науково-практичних заходах за відповідною тематикою); 5) науковою спільнотою (шляхом проведення 4 грудня 2020 року круглого столу на тему «Альтернативна енергетика: співпраця юридичної науки та бізнесу на шляху інноваційного розвитку», в якому прийняло участь 45 осіб, із формуванням збірника матеріалів).

5.2. За наявності науково-технічної продукції обґрунтування її переваг у порівнянні з існуючими аналогами.

Науково-технічна продукція не отримана.

5.3. Практична цінність отриманих результатів реалізації Проєкту для економіки та суспільства (стосується проєктів, що передбачають проведення прикладних наукових досліджень і науково-технічних розробок).

Дослідження відноситься до фундаментальних і не передбачає проведення прикладних наукових досліджень чи науково-технічних розробок.

5.4. Опис шляхів та способів подальшого використання результатів виконання Проєкту в суспільній практиці.

Отримані на першому етапі реалізації проєкту наукові результати можуть бути використані у різних сферах суспільних відносин: 1) у науково-дослідній діяльності – як основа для подальшого наукового дослідження правових питань розвитку альтернативної енергетики; 2) у нормотворчій діяльності – для удосконалення чинного законодавства у сфері альтернативної енергетики; 3) у правозастосовчій діяльності – для забезпечення усталеного розуміння і коректного застосування норм, які регулюють відносини у сфері альтернативної енергетики; 4) у навчальному процесі; 5) у правовиховній роботі – для формування професійної правосвідомості та подолання правового нігілізму.

Науковий керівник Проєкту

доктор юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри аграрного,

земельного та екологічного права

Національного університету

«Одеська юридична академія»

Т. А. ХАРИТОНОВА

(підпис)